

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ

- Астанасы-1465-1469 Созақ
1469-1511 Сығанақ
1511-1521 Созақ
1521-1599 Сығанақ
1599-1729 Түркістан
- **Тіл(дер)і**Түркіше (әдеби)
Қазақша
- **Заңдары**-Қасым ханның қасқа жолы
Есім ханның ескі жолы
Жеті жарғы
- **Аумағы**-2,5 млн км²
- **Халқы**- алтынордалық тайпалар,
моғолстандық тайпалар,
ноғайлар, карақалпақтар, қырғыздар

- **Тарихшы Мұхаммед Хайдар Дулати «Тарих-и-Рашиди» атты еңбегінде былай дейді: «Ол кезде Дешті Қыпшақты Әбілхайыр хан биледі. Ол Жошы әулетінен шыққан сұлтандарға күн көрсетпеді. Нәтижесінде Жәнібек хан мен Керей Моғолстанға көшіп барды. Есенбұға хан оларды құшақ жая қарсы алып, Моғолстанның батыс шегіндегі Шу мен Қозыбас аймақтарын берді. Олар барып орналасқан соң, Әбілхайыр хан дүние салды да, өзбек ұлысының шаңырағы шайқалды. Ірі-ірі шиеленістер басталды. Оның үлкен бөлігі Керей хан, Жәнібек ханға көшіп кетті. Сөйтіп, олардың маңына жиналғандардың саны 200 мыңға жетті. Оларды өзбектер - «қазақтар» деп атады. Қазақ сұлтандары 870 жылдары (1465—1466) билей бастады...».**

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ НЕГІЗІН
ҚҰРАУШЫ КЕРЕЙ МЕН ЖӘНІБЕК
ХАНДАРЫ.

Тарих пәнінің мұғалімі: Искакова Д.А.

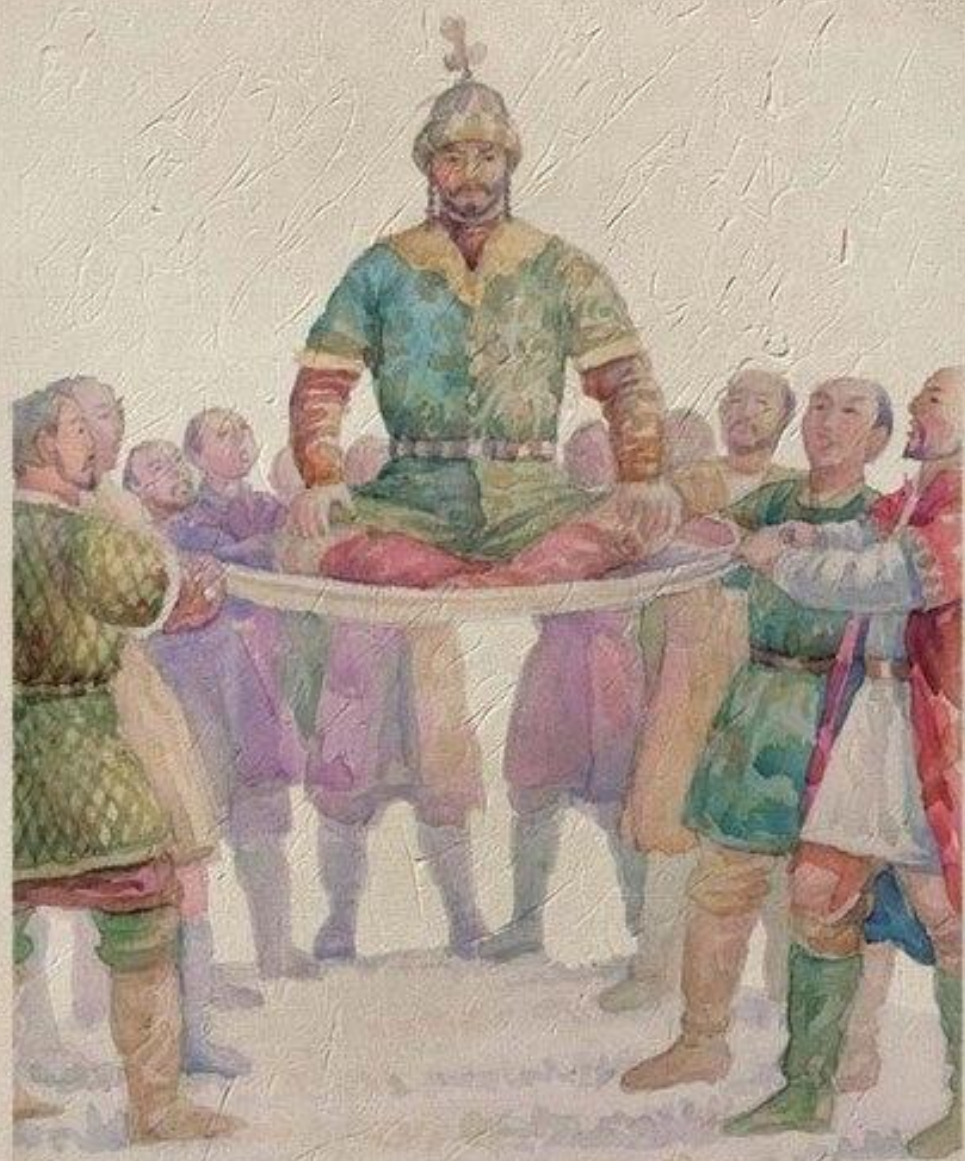
www.ZHARAR.com

аруна
БАСПАСЫ

www.zhoshy.com

- 1457 жылдың күзінде Әбілқайыр хан Сығанақ түбінде қалмақтардан жеңілгеннен кейін, Керей мен Жәнібек сұлтандар қол астындағы рутайпалармен Шу өңіріне келіп қоныстанып, Қазақ хандығының негізін салады.
- Мұхаммед Хайдар Дулатидің «Тарихи Рашиди» кітабында Қазақ хандығының құрылған жері – Шу бойы мен Қозыбасы деп айтылады.
- 1458 жылдың көктемінде Керейді ақ киізге көтеріп хан сайлайды.
- Қазақтың алғашқы ханы болып Керей жарияланды (1458-1473 жж.). Одан кейін қазақ ханы болып Жәнібек сайланды (1473-1480 жж.).

Астана қаласындағы Жәнібек пен Керей
мүсіні

- ◎ Керей мен Жәнібек хандар
- ◎ Қасым хан (1511-1523 жж.)
- ◎ Хақназар хан (1538-1580 жж.)
- ◎ Шығай хан (1580-1582жж.)
- ◎ Тәуекел хан (1582-1598 жж.)
- ◎ Есім хан (1628-1645жж.)
- ◎ Тәуке хан (1680-1718жж.)
- ◎ Абылай хан (1733-1737жж.)

- ◎ **Жәнібектің ұлы Қасым. Қасым ханның (1511-1523 жж.)**
тұсында **қазақ** хандығының саяси және экономикалық жағдайы нығая түсті. Ол билік құрған жылдары қазақ халқының қазіргі мекен тұрағы қалыптасты. Бірсыпыра қалалар қосылды, солтүстікте Қасым ханның қол астындағы қазақтардың жайлауы Ұлытаудан асты. Оңтүстік-шығыста оған Жетісудың көп бөлігі (**Шу, Талас, Қаратал, Іле** өлкелері) қарады. Қасым ханның тұсында **Орта Азия, Еділ** бойы, Сібірмен сауда және елшілік байланыс жасалды. Орыс мемлекетімен байланыс болды.

- ◎ **Қазақ халқының жоңғарларға қарсы күресі**
- ◎ 1718 жылы Тәуке хан қайтыс болып, орнына Болат хан болды. Оның кезінде қалмақтардың қазақ жеріне жорығы күшейді. Бұл жорықтардың табысты болуына шведтің артиллерия сержанты Иоганн Густав Ренаттың әсері күшті болды.
- ◎ 1709 жылы Полтава түбінде орыстардың қолына түскен Ренат Тобыл қаласына айдалды, осында Ертістің бойында Бухгольцтің экспедициясы құрамында Кереку қаласының маңында 1715 жылы қалмақтарға тұтқынға түседі. 1733 жылға дейін қалмақтардың қолында болды. Ол қалмақтарға зеңбірек құюды, баспахана жасап, әріп құюды үйретеді.
- ◎ Жан-жақты әскери дайындығы бар жоңғарлар 1710-1711 жж. қазақ жеріне басып кіріп соғыс жүргізді. Олар 1717 жылы жазда Аякөз өзені жағасында қазақтардың 30 мың жасағын талқандады. Келесі жылы жоңғарлар қазақтарды Бөген, Шаян, Арыс өзендері бойында тағы да қырады.

Абылай хан 18-ші Қазақ ханы
Орта жүздің ханы (1733 — 1737)

◎ **Қазақ хандығының тұңғыш ханы - Керей, соңғы ханы - Кенесары Қасымұлы.**

*Назарларыңызға
рахмет !!!*

